

- schopnost přizpůsobit chování,
- sebedůvěra,
- ochota ke kompromisu a dohodě,
- zvládání debat/diskuzí,
- organizace,
- odpovědnost vedoucího skupiny.

U každé z uvedených dovedností je do formuláře doplňována jedna z pěti dosažených úrovní, jejichž charakteristika je v nabídce – např. v případě dovednosti „spolupráce za účelem dosažení cílů“ jsou v nabídce tyto úrovně:

- nováček – má sklony rušit členy skupiny nebo se nezúčastnit společných aktivit,
- učeň-začátečník – začíná pomáhat ostatním ve skupině,
- odborník-praktik – pomáhá ostatním a plně se zapojuje do skupinových úkolů a/nebo do své role ve skupině,
- specialista-expert – plně se podílí na práci skupiny a má zájem na dosažení cílů,
- vedoucí odborník – vede tým k dosažení cílů.

Je zřejmé, že všechny tři diskutované KK (komunikativní, sociální a personální, občanská) mají výrazně nadoborový charakter. Tomu odpovídá i obecný (nadoborový) charakter evaluačních nástrojů, resp. kritérií hodnocení (např. kultivované vyjadřování, ohled na ostatní). Na druhou stranu některé dílčí požadavky v těchto KK RVP ZV jsou více napojeny na konkrétní vzdělávací obsah (např. v KK komunikativní požadavek „rozumí různým typům textů a záznamů“ či „využívá informační a komunikační prostředky a technologie“; RVP ZV, 2017, s. 11). Z toho vyplývají obdobná doporučení jako u předchozích kompetencí.

2.6.7 Souhrnné doporučení

Posouzení toho, zda byla (a do jaké míry) rozvinuta u žáků daná kompetence, lze provést na základě přístupů a nástrojů, které buď nejsou vázány na oborový kontext, nebo naopak kontext oboru (včetně oborových poznatků) výrazněji zohledňují. Doporučujeme variantu třetí, tj. kombinace obou přístupů. Tuto skutečnost by měl zohlednit i vícedimenzionální referenční rámec, ke kterému se hodnocení KK vztahuje.

Jednotlivé KK v RVP ZV jsou velmi provázané. Toto překrývání se umocní, využíváme-li vymezení klíčových kompetencí dle zahraničních zdrojů. Zahraniční hodnotící přístupy lze proto využívat v omezené míře za předpokladu, že vymezení KK v RVP ZV se významně nezmění.

Vzhledem k odlišné povaze jednotlivých klíčových kompetencí i jejich individuální komplexnosti, která výrazně ztěžuje možnost identifikace úrovně osvojení, není možné doporučit jeden konkrétní nástroj, který je vhodný k hodnocení klíčových kompetencí u žáků na druhém stupni základních škol, neboť každý hodnotící nástroj má své přínosy i svá omezení. Doporučujeme proto používat kombinaci různých evaluačních nástrojů. Každý z nich nabývá nadto na přínosnosti, pokud jeho součástí není pouze deskripce výsledků žáka, ale i návrh konkrétních doporučení vedoucích k jeho zlepšení. Nástroje hodnotící úroveň klíčových kompetencí u žáků by tak měly mít i funkci formativního hodnocení.

Hodnocení KK RVP ZV má smysl tehdy, když jsou tyto kompetence ve školním prostředí systematicky rozvíjeny. Jejich procvičování vyžaduje činnostní charakter výuky, během které